

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Legenda aurea sanctorum, sive Lombardica historia

Jacobus <Genua, Erzbischof>

[Lyon], 20. Juli 1486

De sancto Germano cii

[urn:nbn:de:bsz:31-289352](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-289352)

De sanctis Abdou et sennen

nos insecutus dñm interrogauit quo noſe vocare tur. Cui ille nichil reſpōdens ostendit ei codicem quē in manu tenebat ap̄tū. i quo nichil aliud erat ſcriptū niſi verſiculus iſte. In memoria eterna erit iuſta hospita mea. ab audicione mala non timebit in die nouiſſimo. Cū vō codicē reuolueret cunctis folijs hoc repperit ſcriptū. Cum autē ad eius ſepulcrum crebra miracula fierent clodoueus rex francorū xp̄ianus effectus a ſancto remigio baptizatus cū grauem renus p̄teretur dolorē ad eius tumulū veniens ſanitatē integrā reſtatuuit. Qua p̄pter illū locum ditauit. et ſtriū miliarioꝝ ſpacio in giro ex vtraq; pte rodani terrā villas et caſtra dedit. lo cumq; illum liberū fecit. Martilla vero eius ſamula vitā ip̄ius cōſcripſit. q̄ poſtmodū in ſclauoniam p̄gens. et ibi euangeliū xp̄i predicās. poſt decimū annū a dormitione marthe in pace quieuit.

De ſanctis abdon et ſennen cū A

Abdon et ſennen ſub decio impatore martiriū paſſi ſunt. Cū em̄ decius impator: babiloniā cum alijs puincijs ſup̄aſſet quosdam chriſtianos ibi inuenit. quos ſecum ad urbē cordubam deducēs diuerſis ſupplicijs cōſummauit. Et eos duo ſubreguli rapiētes ſc̄z abdon et ſennen ſepelierūt. Unde acuaſati et decio p̄ntati romā poſt eū v̄ictis catbenis ducunt et in cōſpectu decij et ſenatus introduci aut ſacrificare et rerū ſuarū recipere libertatem. aut moribus beſtiarum deuorari iubent. Cōtēmentes itaq; et expuētes in ſimulacra ad theatrū p̄trahunt et ad eos duo leones et

viſi quatuor: dimittunt. Qui cum ſanctos non tangerent. ſed etiaſ cuſtodirēt iniectis in eos gladijs occidunt. et ligatis pedibus tracti ſunt et iactati ante ſimulacrū ſolis. Qui cum ibi triduo ſacuiffent quirinus ſubdyaconus eos collegit et in domo ſua ſepeliuit. Paſſi ſunt autē circa annos dñi. cclij. Tempore autē conſtantini ipſi quatuor: martires eorū corpora reuelauerunt. et a xp̄ianis tranſlata ſunt in ciuitatē pontiani. vbi dñs per eos multa preſtat beneficia populorū.

De ſancto germano cū A

Germanus dicitur a germine et ana quod est furſum. quaſi ſupernū germen. Tria em̄ reperiunt in ſegete germinante. ſc̄z calor: naturalis. humor nutritiſſimalis. et ratio ſeminalis. Beatus igitur germanus dicitur quaſi ſemen germinans: q̄ in ip̄o fuit calor: p̄feruorē dilectiōis. humor: p̄ pinguedinē deuotiōis. et ratio ſeminalis p̄ virtutē predicatiōis. p̄ quā multos in fide et moribus generabat. Cuius vitā conſtantine preſbiter ad ſanctum cenſuriū ep̄m althiſodoro: en. ſcripſit.

Germanus nobiliſſimus genere in urbe althiſodoro: natus. et liberalibus ſtudijs plurimū eruditus. tandē romā ad diſcendū iuris ſcientiam eſt p̄fectus. Ubi tantū dignitatis accepit vt eū ſenatus ad gallias tranſmitteret. vt ap̄ices ducatus rotius burgundie obtineret. Cū ergo althiſodoro: en ſem ciuitatē ceteris diligētius gubernaret. arborē quandā pinū in media ciuitate habebat ad cuius ramos p̄ admiratiōe venatiōis fera

De sancto

Germano

in capita suspēdebat. Sed cū sanctus amator eius
de civitatis ep̄s de tali eū vanitate sepe redargue
ret. monēs vt etiā illam arbozem incidī mādaret.
ne aliqua mala occasio ex hoc xp̄ianis eueniret il
le nullatenus acq̄uit. Quadam autē vice absente
germano arboze incidit. et incendio totam dedit.
Quō germanus audiēs xp̄iane religionis oblitus.
vallatus militibus illuc aduenit. et mortē ep̄o in
tentavit. Ep̄s autē diuina reuelatiōe germanū sibi
succesurū agnosces. furenti cessit. et augustudunū
p̄xit. Postmodū alnsiodorū reuersus germanus
in ecclesia caute p̄cludit et ibidē eum tonsurans ip̄m
sibi successorē esse p̄dixit. Quō factū est. Naz paulo
post ep̄s feliciter obiit. et germanū plebs om̄is in
antistites postulauit. Qui substantia paup̄ibus erog
ata. et vxore in sorore cōmutata corp̄ suū p̄. xxx.
annos sic affixit. vt nunq̄ panē frumenti. nō vinū
nō oleū. nō sanguinē. nunq̄ v̄ salē p̄ sapore come
derit. Bis tñ in anno sc̄z i pascha et natali vinū su
mebat. s̄z tñ ip̄z vini sapore aq̄s nimis extinguebat
In refectiōe primo anere p̄hibebat deinde panē or
deaceū sumebat. Sē p̄ autē ieiunās nūq̄ nisi vesp̄e
comedebat. In estate v̄l hīeme nullā vestē habuit
p̄ter ciliciū et tunicā et cucullaz. Que vestis nisi
forte alicui donaret tam diu ferrebat. donec attri
tione nimia solueret. Lectus suus anere cilicio et
saculo onabatur Nullū puluinar caput ab humeris
eius leuabat. s̄z semp gemēs et sanctorū reliq̄as col
lo gerēs nunq̄ vestimētū. raro calceamēta. et raro
cingulū detrabebat. Sup̄ hoc in siquidē fuit om̄e
quō gessit. Talis em̄ eius extitit vita. vt si miracu
lis caruisset incredibilis videret. Et tanta fuerunt
miracula. vt nisi merita p̄cessissent fantastica puta
rent. **A** Hospitatus in quodā loco cū post ce
nam mensa iterum pararet admiratus interrogat
cui denuo prepararet. Cui cū diceret quō bonis illis
mulieribus que de nocte incedunt prepararet illa
nocte sanctus germanus statuit vigilare. Et ecce
vidit multitudinē demonū ad mē sam in forma ho
minis et mulierū venientē. Quieis precipiēs ne
abirent. cūctos de familia excitauit inquirēs si per
sonas agnosceret. Cui cū omēs vicinos suos et vi
cinas esse diceret. misit ad domos singulorū demo
nibus precipiens ne abirent. Et ecce omēs in suis
lectulis sunt inuenti. Adiurati igit se demones eē
dixerunt qui sic hominibus illudebāt. Eo tpe bea
tus lupus ep̄s tracasine florēbat cuius vrbē cus a
thila rex obsideret. sup̄ portā beatus lupus accla
mās quō esset quō eos sic impeteret inquisiuit. Cui ille.
Ego sum arbila flagellū dei. Quo contra humilis

110
psul dei ait gemēs. Et ego suz lupus beu vastator
gregis dei. et indigēs flagello dei. Morq̄ portas
refecari iussit. Illi autē diuinitus excecari p̄ portas
ad portā transferūt. neminē autē videntes aut le
dentes. Beatus igit germanus assumpto predicto
ep̄scopo lupo in britānias vbi heretici pullulaue
runt profectus est. Sed dum in mari essent. et tē
peestas maxima oriretur. ad orōnem sancti germa
ni protinus trāquilitas magna efficitur. Honor
fice igitur a populo suscipiuntur quorum aduen
tum demones iam predixerant. quos sanctus ger
manus de obsessis expulerat. Verum cum hereti
cos conuicissent ad propria redierūt. **C** Cui
in quodam loco infirmus decumberet. contigit vt
totus ille vicus repentino incendio conflagraret.
Qui cū rogaret vt inde asportat⁹ ignē euaderet.
ille incedio se opponit. et vltra citraq̄ oīa p̄sumēte
flāma hospitiū eius nō tetigit. Dum ad britānias
iterato rediret vt hereticos p̄futeret quidā ex di
scipulis eius gradu cōcato eius vestigia seq̄batur.
qui tñ apud cordomaz infirmatus o. cubuit. Redi
ens inde beatus germanus sepulcrū ej⁹ apiri fecit
ip̄m vocās ex noīe quō ageret. an adhuc secū mi
litare cupet requisit. Mor ille residēs cūtra sibi
p̄stare suaua. ac se nolle e contra viterius reuocari
rūdit. Tūc sc̄o annuēte vt req̄scceret ille deposito
capite rursus in dño obdormiuit. **C** Duz in britā
nia p̄dicaret et sibi et socijs rex britānie hospitium
denegasset. subulcus regis egressus a pascuis re
cepta p̄bendā in palatio ad tuguriū p̄p̄ius refe
rens vidit br̄m germanū cū socijs fame et frigore
laborantē. Quos in domo sua benigne recepit et
vnicus vitulū quē habebat hospitiū occidi p̄cepit.
Post cenā sanc⁹ germanus oīa ossa vituli sup̄ pel
lē cōponi fecit. et ad ei⁹ orōnez vitulus sine morā
surrexit. Sequēti die german⁹ regi festin⁹ occurrit
et cur ei hospitium denegauit potēter inquirat. Tūc
rex vebemēter attonitus sibi rūdere nō potuit. Et
ille. Egredere inq̄ et regnū meliori dimitte. Ger
manus igit dei mandato subulcū cū vxore venire
fecit. et vniuersis stupētibus regē p̄stituit. Et extūc
reges de subulci genere p̄deūtes dominant genti
britonū. **C** Cū saxones p̄tra britones dimicaret.
et se paucos videret. sc̄os inde trāseūtes vocauit
rūt. et ab eis p̄dicati certatiz oēs ad baptisimi gr̄as
puolabāt. Die igit pasche ex feruore fidei. pietis
armis p̄ponūt fortiter p̄liari. Quō illi audietes. p̄
dacter p̄tra inermes p̄perāt. Sz germanus latēs
cū suis oēs ammonuit vt cū ip̄e alleluja clamaret
oēs sibi vno clamore respōdeant. Quō cum factum

esset tantus hostes sup se iam irruentes terror: iua sit. vt pietis armis nō solum montes. sed celū sup se ruere putarent. cunctiq; diffugerunt. Quadam vi e duz p angustudunū transiēs ad tumulū sancti cassiani epi deuenisset. quomō se haberet inq̄suit. Ille statim cūctis audiētib; sic r̄dit. Dulci que te p̄ruor. et aduentū redēptoris expecto. Et ille. Quiesce plonqum in x̄po tempus. et p̄o nobis at̄tentius intercede vt obtinere sacre resurrectionis gaudia mereamur. Dū apud rauēnam deuenisset a regina placida et filio suo valentiniano honorifice susceptus est. hora v̄o cene regina misit ei vas argenti amplissimū delicatiorib; cibis plenū. Qd̄ ille sic suscepit. vt cibos famulis traderet. et sibi p̄ paupib; ip̄m vas argētū retineret. Loco v̄o muneris misit regine scutellā lignēā panes ordeaceū p̄mentē. Qd̄ illa libēter recepit. et vas illud post modum argento texit. **¶** Quadā aut̄ vice dū predicta regina eū ad cōuiuium inuitasset. ille benigne annuus ab hospitio suo vsq; ab palāciū eo q̄ ieiunij et orōnib; ac laborib; esset confectus. asino deferēte portatus est. Sed dū comederet. asinus sancti germani mortuus est. Qd̄ regina audiens equū mire māsuetudinis ep̄o presentari fecit. Quē intus ait. Deus michi asinus presentef q; qui me huc attulit reportabit. Pergēs ad cadauer surge inquit muscio reuertamur hospitio. Statimq; subtilēs sc̄p̄m p̄cussit. et quasi nichil mali passus esset. germanū ad hospitium deportauit. Sed anteq̄ de rauēna exiret. p̄dixit q̄ nequaq̄ in hoc seculo diutius moraret̄. Post modicū sebre corripit. et in die. viij. in dñō moif. et corpus eius ad gallias sicut a regina petierat trāspostat̄. Obijt circa annos dñi. ccccxxx. **¶** Verū cum sanctus germanus btō eusebio vercellensi. ep̄o p̄miserit q̄ in sui reuersione ecclesiaz quā fundauerat sibi dedicaret. cum intellexisset sanctus eusebius beatum germanū erisse de corpore. ecclesiam suāz dedicaturus cereos accēdi iussit. Sed quāto plus accendebantur. tanto plus extinguēbant. Quod vidēs eusebius intellexit de dicationē aut alio tpe fieri oportere. aut alteri ep̄o reseruāri. Cum igit̄ beati germani corp⁹ vercellas delatū fuisset. mox in predictā ecclesiā inducit. et statim cerei omnes diuinitus inflāmant. Tūc sanctus eusebius p̄missionis beati germani meminit. et qd̄ viues se facturum p̄omiserat mortuū fecisse cognouit. Hoc ita oportet accipi. vt non intelligat̄ de magno eusebio vercellensi q̄ tpe ip̄ius factum sit hoc. Nā ip̄e sub valente impatore mortuus fuit. et a morte ip̄ius

vsq; ad mortem sancti germani vltra annos. l. c. fluxerant. Fuit ergo alius eusebius sub quo istud quod enarratur euenit.

¶ De sancto eusebio ciii. **¶**

¶ Eusebius dicit̄ ab eu qd̄ est bonū. et se be qd̄ dicitur eloquentia vel statio. vel eusebius sonat bonus cultus. Ip̄e namq; habuit bonitatem in sanctificatione sui. stationem in constantia martirij. bonū cultū in reuerentia dei.

¶ Eusebius semper virgo existēs. dum adhuc cathecuminus esset ab eusebio papa baptisma et nomē suscepit. In quo baptismo manus angelice vise sunt que ipsum de sacro fonte leuauerunt. Marrona quedam eius pul. britudine capta. cū ip̄ius cubiculum vellet adire custodientibus angelis peruenire non potuit. Unde factomane ad eius pedes procidit. et ab eo veniam petijt. Ordinatus presbiter tanta sanctitate emicuit vt in missarū solemnij inter manus eius ministrum angelicū appareret. Post hoc cū arriana heresis totam ytaliam inficeret. imperatore cōstatio eidem heresi fauente. iulianus papa eusebium in vercellensem episcopum consecrauit. que tunc obtinebat inter alias v̄bes ytalie p̄incipatum. Qd̄ heretici audientes omnes s̄ores ecclesie claudisecerrunt. Et eusebius v̄bcm ingressus ante hostiū maioris ecclesie que est beate marie genua flexit et omnia ostia sua mox oratione aperuit. Martentium mediolanensem ep̄m heretica p̄auitate corruptum de episcopatu eiecit. et p̄ eo virū catho-